

A barokk szó eredete vitatott; nemzetközi elterjedésének forrása a francia baroque (= „excentrikus”, „bizarr”), de a szót egyesek a portugál barocco (= „szabálytalan”, „ferdén kerek”), mások az olasz barocco (a szillogizmus egyik különleges alakzata) alakból származtatják.

A barokk stílus a XVII. század elején alakult ki Itáliában, és gyorsan elterjedt Európa többi részén is. E korszak művészete a reneszánsz racionalitására és harmóniájára épült, de azokhoz képest sokkal gazdagabb, drámaibb és díszesebb megoldásokkal szolgált. Célja az érzelmek megmozgatása, a hatalom és pompa kifejezése volt, különösen az egyház és az abszolút uralkodók részéről. A stílus jellemzői a festészet, az építészet és a szobrászat minden területén megfigyelhetők.

A barokk stílus jelentősége és jellemzői:

A barokk stílus művészete segített megerősíteni az egyház és a királyi udvarok hatalmát, miközben az emberek érzelmeit is közvetlenül megszólította. A stílus összekapcsolódott a luxussal és a társadalmi hatalommal, miközben művészi megújulást hozott a világ számára.

1. Mozgalmasság és dinamizmus: A barokk művészetben gyakoriak az élénk, lendületes kompozíciók. A festmények, szobrok és építészeti elemek gyakran ábrázolnak mozgást, drámai gesztusokat és szokatlan nézőpontokat.

2. Díszesség és pompás részletek: A barokk stílus egyik legfontosabb eleme a gazdag díszítés. Az épületeken, belső tereken, ruházatokon és bútorokon gyakran találkozhatunk aranyozással, faragványokkal, és más látványos dekorációkkal.

3. Kontrasztok és fény-árnyék játék: A barokk festészet egyik kulcsjellemzője a chiaroscuro, azaz a fény és árnyék drámai alkalmazása, ami segít kiemelni a művek érzelmi és narratív elemeit. A kontrasztok segítségével a figurák térbeli mélységet és intenzív érzelmeket sugároznak.

4. Térélmény és perspektíva: A barokk építészet és festészet gyakran játszik a perspektívával, hogy a nézőben meghökkentő térérzetet keltsen. Az építészetben különösen jellemzők a görbített falak, kupolák, és nagy, nyitott terek, melyek növelik a monumentális hatást.

5. Érzelmek és szenvedély: A barokk művészet gyakran ábrázol erős érzelmeket és jeleneteket – szenvedély, vallásos áhítat, fájdalom és öröm egyaránt megjelenik. A művészek célja, hogy a nézők érzelmileg bevonódjanak a művészi alkotások világába.

6. Természeti motívumok és mitológiai elemek: A barokk művészetben gyakoriak a természeti motívumok, például virágok, gyümölcsök, vagy állatok, amelyek a gazdagságot és a bőséget szimbolizálják. Emellett sok műalkotásban jelennek meg vallási és mitológiai témák, amelyek az egyház és az abszolút uralkodók hatalmát is hangsúlyozták.